

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-1288/15-S

Název právnické osoby vykonávající činnost školy a školského zařízení	Mateřská škola „Berušky“ Benešov, Táborská 350
Sídlo	Táborská 350, 256 01 Benešov
E-mail právnické osoby	info@msberusky.cz
IČ	75 033 003
Identifikátor	600 041 492
Právní forma	příspěvková organizace
Zastoupená	Mgr. Miloslavou Hájkovou, ředitelkou školy
Zřizovatel	Město Benešov
Místo inspekční činnosti	Táborská 350, 256 01 Benešov
Termín inspekční činnosti	11., 12. a 14. květen 2015

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti dne 11. května 2015 v Mateřské škole „Berušky“ Benešov, Táborská 350 (dále „škola“).

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného mateřskou školou podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů (školský zákon); zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle školního vzdělávacího programu; zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu a jeho souladu s právními předpisy a Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání (dále RVP PV) podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Hodnoceným obdobím byly školní roky 2012/2013 až 2014/2015 ke dni inspekce, hodnocení finančních předpokladů se vztahuje k období kalendářních let 2012, 2013 a 2014.

Charakteristika

Právnícká osoba vykonává činnost mateřské školy (dále MŠ) a školní jídelny v souladu se zápisem do rejstříku škol a školských zařízení. Kapacita MŠ, která byla k 1. září 2014 na základě požadavku krajské hygienické stanice snížena z původních devadesáti na osmdesát míst, je dlouhodobě zcela naplněna. Děti jsou vzdělávány v pěti věkově smíšených třídách; třech s nižší kapacitou (pro 17, 18 a 22 dětí) a dvou logopedických (pro 10 a 13 dětí).

Vzdělávání vychází ze Školního vzdělávacího programu s motivačním názvem *Beruščin kalendář* (dále ŠVP). Hlavním záměrem je vytvářet vhodné podmínky pro soužití dětí všech věkových skupin s různými individuálními potřebami a jejich péči. Vzdělávací proces zajišťuje osm pedagogických pracovníků.

Hodnocení podmínek k realizaci vzdělávacích programů

Řízení školy a personální podmínky

Pracovní tým tvoří dlouhodobě stabilizovaný kolektiv pedagogických pracovníků a provozních zaměstnanců. Základním koncepčním dokumentem je ŠVP, jehož struktura odpovídá požadavkům RVP PV. Dokument platný od školního roku 2011/2012 neprošel aktualizací a nebyl proto v době inspekce přizpůsoben změněným podmínkám školy. Vzdělávací obsah ŠVP doplňuje podpůrný program pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami (rovněž bez aktualizace), preventivní a ekologický projekt. Dlouhodobě zavedený informační systém zabezpečuje všem účastníkům vzdělávání dostatek informací o škole a jejích aktivitách. V rámci MŠ jsou aktuální sdělení předávána zejména osobně a při jednání pedagogické rady. Nastavený evaluační systém se z důvodu nízké reflexe pedagogů stal téměř neúčinným a k celkovému vyhodnocování úrovně školy a ke stanovování dalších účinných strategií pro její rozvoj tak již nedochází. V této oblasti má škola příležitost ke zlepšení. Nedostatky v kontrolním systému se negativně projevují zejména v organizaci vzdělávání a částečně se promítají také do vedení povinné dokumentace. Třídní knihy v době inspekce neobsahovaly průkazné údaje o poskytovaném vzdělávání a jeho průběhu. Nedokladovaly počty přítomných dětí v odpoledním vzdělávání v době, kdy docházelo ke spojování tříd a v několika případech zcela chyběly záznamy o odpoledních činnostech. Záznamy v třídních knihách rovněž neposkytovaly informace o naplňování přímé pedagogické činnosti ředitelkou školy. Z rozhovoru s ředitelkou dále vyplynulo, že nevykonává přímou pedagogickou činnost vždy tak, jak si stanovila v rozpisu přímé pedagogické činnosti.

Zásadní nedostatky byly zjištěny v nevhodně nastavené organizaci vzdělávání. Z důvodu nízké kapacity tříd, a tím nízkého normativně daného pedagogického úvazku (cca 8,25 úvazku, z nichž škola navíc v roce 2014 cca 0,605 a v roce 2015 cca 0,955 úvazku nevyužívala) škola nepokrývá celodenní provoz ve všech pěti třídách, přestože všechny jsou vykazovány s celodenním provozem. Dvě logopedické třídy se v důsledku toho nevhodně celoročně spojují na odpolední vzdělávání s dalšími třemi třídami. Vzdělávání v každé z nich zajišťuje pouze jedna učitelka, tím nejsou vytvořeny optimální podmínky pro poskytování individuální speciálně pedagogické péče. Přitom např. ředitelka má svou přímou pedagogickou činnost nastavenou neefektivně denně v době pobytu venku a v době, kdy probíhá oběd (třída, ve které působí spolu s další učitelkou, má kapacitu 18 dětí). Platný rozpis přímé pedagogické činnosti je operativně přizpůsobován aktuálními situacím (např. vzdělávání učitelek, návštěva lékaře), což způsobuje další spojování

a střídání učitelek v jednotlivých třídách. Záznamy v třídních knihách poukázaly na skutečnost, že odpolední vzdělávání bylo často realizováno pouze ve dvou třídách, což ředitelka do zápisu potvrdila. Ve vztahu k zajištění kvalitních psychosociálních podmínek pro děti i k návaznosti vzdělávání dle ŠVP v jednotlivých třídách není organizace ani v souladu s RVP PV, který uvádí: „*spojování tříd je maximálně omezeno*“.

Z hlediska odbornosti pedagogického týmu jsou personální podmínky výborné. Všech osm učitelek má požadovanou odbornou kvalifikaci (čtyři na vysokoškolské úrovni), učitelky ve speciálních třídách absolvovaly kromě vzdělání ve speciální pedagogice také kurz logopedické asistentky (preventistky). Výběr akcí v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků je promyšlený a plně podporuje záměry ŠVP, např. všechny učitelky se účastnily uceleného vzdělávacího cyklu *Přátelská škola*. Příležitostí MŠ je využití dalších odborných předpokladů pedagogů pro obohacení vzdělávací nabídky, např. ve vzdělávání dětí se zdravotním postižením, nebo v grafomotorice.

Materiální a finanční předpoklady

MŠ má pro vzdělávání standardní materiální podmínky, které jsou podle finančních možností školy vhodně obměňovány. Postupnými pozitivními změnami prochází také školní zahrada. Logopedické třídy jsou vybaveny dostatečným množstvím didaktických pomůcek pro rozvoj komunikačních schopností, k metodické podpoře speciálního vzdělávání je však materiální vybavení méně obsažné. Velikost nábytku ve třídách odpovídá věku dětí.

Škola hospodáří zejména s finančními prostředky ze státního rozpočtu, které dosahují 74 % celkových příjmů, zároveň pokryly i mzdové náklady pro asistenta pedagoga v roce 2014. Zvýšení platů zaměstnanců podpořily rozvojové programy MŠMT. Dalším finančním zdrojem je příspěvek zřizovatele, který činí cca 14 až 15 % celkových příjmů. Obstarává kromě provozních výdajů také veškeré opravy a údržbu včetně rekonstrukcí (např. renovace prostorů v suterénu budovy, oplocení školní zahrady včetně vybudování bezpečnějšího vstupu do budovy MŠ, stavba venkovního přístavku na úschovu hraček). Zřizovatel dále zbudoval nové sociální prostory pro děti při pobytu venku, zrenovoval stávající v budově a další. Úplata za poskytování vzdělávání a školských služeb posiluje rozpočet školy v provozních výdajích. Sponzorské dary vylepšují fond učebních pomůcek, výtvarného a výukového materiálu.

Školní jídelna zajišťuje pitný režim pro děti po celý den. Pestrostí podávaných jídel a zaváděním nových receptur podporuje zdravé stravování.

Škola má z hlediska odborné kvalifikovanosti pedagogického týmu a materiálního vybavení příznivé předpoklady pro naplňování ŠVP. Nedostatky v organizaci negativně ovlivňují zejména zajištění psychosociálních podmínek pro vzdělávání dětí. Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu využívá škola efektivně.

Hodnocení průběhu vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům

V průběhu inspekce byla ve všech třídách velmi pozitivní a bezkonfliktní atmosféra. Poměr řízených a spontánních aktivit byl vyvážený, v některých třídách činnosti správně prolínaly. Děti byly vhodně motivovány také k pobytu venku, kde byly realizovány různorodé, a pro děti zajímavé, tematicky propojené činnosti.

Při spontánních aktivitách byla ve třídách patrná otevřená komunikace, humor a vzájemná důvěra dětí a dospělých. Nabídky činností, hraček i didaktických pomůcek děti aktivně využívaly. Při konstruktivních hrách spolupracovaly a domlouvaly se na společných

postupech. Prostřednictvím didaktických pomůcek byla záměrně rozvíjena pozornost i smyslové vnímání (zrakové, sluchové a hmatové). Nabízené, nebo dětmi iniciované výtvarné a pracovní činnosti u nich rozvíjely zejména jemnou motoriku, pracovní dovednosti a fantazii. Učitelky vedly děti k vzájemné pomoci, ale také k zodpovědnosti za své jednání.

Při řízených aktivitách byly uplatňovány především formy vzdělávání se všemi dětmi současně. Promyšlená a zajímavá, avšak jednotná vzdělávací nabídka, jim neposkytovala mnoho příležitostí samostatně se rozhodovat o jejím výběru. Rovněž přizpůsobení činností věku a možnostem účastníků bylo uplatněno pouze v jedné třídě, nabídka byla připravená převážně pro starší věkovou skupinu. Díky poutavé motivaci a zajímavému obsahu se však děti do činností zapojovaly se zájmem. Pozitivním a konkrétním hodnocením je učitelky motivovaly k aktivitě, zohledněna byla také přání jednotlivců. Příkladná podpora dorozumívání a samostatného mluvního projevu dětí (např. v komunikativních kruzích) se pozitivně odrážela v jejich sebejistotě a komunikační vyspělosti. Společně nebo samostatně řešily problémy, prokazovaly schopnost pracovat s informacemi i argumentovat. Ve většině tříd byly děti správně vedeny k sebehodnocení. Činnosti podporující rozvoj předčtenářské a předmatematické gramotnosti byly přirozenou součástí vzdělávání. Přírodovědná oblast je rozvíjena prostřednictvím zvolených témat nebo při realizaci environmentálního programu.

Řízené pohybové aktivity byly převážně motivované s využitím přirozené radosti a zájmu dětí. Pokud byly zařazeny zdravotně preventivní cviky, byly metodicky správně vedené. Nedostatkem je, že zdravotně preventivní pohybové aktivity nejsou důsledně prováděny ve všech třídách, v některých je nahrazovaly jen nenáročné pohybové hry. K řízeným i spontánním pohybovým aktivitám jsou děti vhodně vedeny i při pobytu na školní zahradě. Ke stolování využívají třídy školní jídelnu umístěnou v přízemí, což je vzhledem k plynulosti vzdělávání nevýhodou. Pozitivní je, že jsou zde všechny děti příkladně vedeny k samostatnosti při sebeobsluze. Rovněž nabídku nápojů samostatně využívaly. V nesouladu s RVP PV i vlastním ŠVP nebyly vytvořeny optimální podmínky pro odpolední odpočinek. Třídy jsou často spojovány (viz výše) a dětem s nižší potřebou spánku nebyly v době inspekce nabízeny po relaxaci žádné klidové aktivity.

Ve speciálních třídách probíhalo vzdělávání obdobně jako v běžných prostřednictvím tematicky provázaného celku s širokou nabídkou činností. Učitelky sice na děti působily v době ranních spontánních aktivit individuálně, nejednalo se však o cílenou podporu řečových schopností dle potřeb dětí.

Průběh vzdělávání při využívání převážně vhodných metod a forem přispívá k rozvoji osobnosti dětí. Podpora rozvoje sociálních dovedností u dětí je příkladná.

Hodnocení výsledků vzdělávání ve vztahu k vzdělávacím programům

Dlouhodobá a tradiční spolupráce se základní školou je předpokladem pro bezproblémové zahájení povinné školní docházky. Informace o úspěšnosti žáků získává MŠ při společných akcích a setkáních pedagogů obou škol. Pokroky dětí jsou ve třídách sledovány, avšak pouze v některých případech (zejména u starší věkové skupiny) obsahují záznamy také záměry pro individuální působení ve vzdělávání. Nejstarší děti projevují připravenost k zahájení povinné školní docházky. Jsou samostatné v sebeobsluze, aktivní, komunikativní, tvořivé, umí postupovat podle instrukcí a dokončit započatou činnost.

Pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami vymezila škola pouze dílčí podpůrná opatření. Děti jsou zařazeny do menšího kolektivu a byly jim vytvořeny

individuální vzdělávací plány, které jsou však spíše formální a nejsou pravidelně vyhodnocovány. Pro dítě vyžadující vyšší míru podpory zajistila MŠ v minulém období asistenta pedagoga. Zásadním nedostatkem z hlediska potřebné systematické speciálně pedagogické podpory jednotlivých dětí však je, že škola nemá k dispozici podklady od odborníků zaštiťujících jejich logopedickou péči. Při stanovení pedagogických postupů vycházejí učitelky převážně jen z obecných doporučení pedagogicko-psychologické poradny a z vlastní pedagogické diagnostiky, která není zaměřena na diagnostiku řeči. Speciální individuálně zaměřenou logopedickou průpravu učitelky s dětmi neprovádějí. Nejsou vedeny záznamy o potřebách ani pokrocích jednotlivců v logopedické oblasti. Škola nespolupracuje s logopedem, ani se školským poradenským zařízením zaměřeným na vady řeči, což je zásadním problémem také v poskytování potřebné poradenské činnosti směrem k zákonným zástupcům dětí. V zajišťování individualizované speciálně pedagogické péče má škola příležitost ke zlepšení. Profilací školy dle ŠVP je *péče o děti handicapované a děti s individuálními vzdělávacími a zdravotními potřebami*, což ředitelka školy v rozhovoru s inspekčním týmem několikrát potvrdila. Z výše uvedených důvodů, a také proto, že v aktuálním školním roce na žádost zákonných zástupců několik dětí se speciálními vzdělávacími potřebami docházku ukončilo, se záměry ŠVP v této oblasti daří naplňovat pouze částečně.

Škola má nastaveny podmínky pro optimální zajištění bezpečnosti dětí aktivním zapojením provozních zaměstnanců. Z třídních knih vyplývá potřebné poučování dětí o bezpečném chování v různých situacích. Prostorové uspořádání MŠ se sociálním zařízením na chodbě mimo třídy klade zvýšené nároky na zajištění dohledu nad dětmi, které jsou proto důsledně vedeny k dodržování společně vymezených pravidel (např. při samostatném zajišťování hygieny). Nevyužití pedagogického úvazku stanoveného závaznými ukazateli rozpočtu (viz výše) však s sebou nese riziko v zajištění bezpečnosti a zdraví dětí při vzdělávání a s ním souvisejících činnostech (např. v překročení nejvyššího počtu dětí ve třídě, což nebylo možné z třídních knih vzhledem k neprůkaznosti záznamů ověřit). Ve sledovaném období nedošlo k žádnému úrazu, který by podléhal povinnosti vyhotovit záznam o úrazu.

Při naplňování vzdělávacího obsahu ŠVP spolupracuje škola s partnery, např. s ekologickými organizacemi. Společně s Domem dětí a mládeže realizovala projekt dopravní výchovy. Svou činnost MŠ úspěšně prezentuje např. účastí ve výtvarných soutěžích.

Škola sleduje výsledky vzdělávání v běžných třídách na standardní úrovni. Příležitost ke zlepšení má v zajištění systematické speciálně pedagogické podpory dětí se zdravotním postižením.

Závěry

a) ***Silné stránky:***

- stabilizovaný, plně kvalifikovaný pedagogický tým, který se dále systematicky vzdělává,
- vstřícné sociální prostředí pro vzdělávání, třídy s nižším počtem dětí, vzájemná důvěra mezi dětmi a dospělými, otevřená komunikace,
- zřetelná podpora sociálních dovedností dětí ve všech třídách.

b) Zásadní a na místě neodstranitelné nedostatky:

- z důvodu nevhodně nastavené organizace vzdělávání docházelo k neúměrně častému spojování tříd na odpolední vzdělávání, někdy realizovanému pouze ve dvou třídách,
- údaje v třídních knihách neposkytovaly průkazné údaje o vzdělávání a jeho průběhu (např. o počtu přítomných dětí ve třídách při odpoledním vzdělávání, o naplňování přímé pedagogické činnosti ředitelkou školy).

c) Slabé stránky:

- nedostatečné zajišťování speciálně pedagogické a poradenské péče v logopedických třídách (včetně spolupráce s logopedem a školským poradenským zařízením, chybějící individualizované vzdělávací přístupy, formální vyhodnocování individuálních plánů),
- neaktualizovaný ŠVP, málo přizpůsobený změněným podmínkám školy, setrvávání v zavedené organizaci vzdělávání (např. spojování tříd a nevyužívání pedagogického úvazku),
- menší respekt k individuálním potřebám dětí (nedostatečná diferenciací vzdělávání vzhledem k mladší věkové skupině, nezajištění individualizovaného odpoledního odpočinku),
- málo účinný evaluační systém.

d) Návrhy na zlepšení stavu školy:

- zajišťovat individualizovanou speciálně pedagogickou péči pro děti se zdravotním postižením, zabezpečit potřebnou spolupráci s odborníky a zákonnými zástupci dětí,
- upravit organizaci vzdělávání v oblasti psychosociálních podmínek pro děti v souladu s RVP PV,
- obnovit účinnost evaluačního systému.

e) Zhodnocení vývoje školy ve sledovaných oblastech od data poslední inspekční činnosti:

Od poslední inspekční činnosti v dubnu 2009 došlo v činnosti školy k částečné stagnaci, především v oblasti řízení. Rovněž došlo ke zhoršení realizace speciálně pedagogické péče a poklesu spolupráce s odborníky a zákonnými zástupci dětí. Škola si udržuje kvalitní úroveň průběhu vzdělávání v běžných třídách, nadále se daří zajišťovat pro vzdělávání příznivé sociální prostředí.

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona požaduje:

- do 30 dnů prevenci zjištěných nedostatků podle Závěrů písm. b) a zaslání zprávy o prevenci,
- do 31. srpna 2015 přijetí opatření ke zlepšení stavu.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, popřípadě prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.s@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů a ostatních materiálů, o které se kontrolní zjištění opírá

1. Zřizovací listina Mateřské školy „Berušky“ Benešov, Táborská 350 vydaná Městem Benešov dne 17. září 2002 včetně Změny zřizovací listiny ze dne 1. července 2005
2. Potvrzení ve funkci ředitelky Mateřské školy „Berušky“ Benešov vydané Městem Benešov dne 2. května 2012 s účinností od 1. srpna 2012 v pracovním poměru na dobu určitou 6 let
3. Rozhodnutí Krajského úřadu Středočeského kraje ve věci návrhu na zápis změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení č.j. 185041/2013/KUSK vydané dne 9. ledna 2014 s účinností od 1. září 2014
4. Stanovisko Krajské hygienické stanice Středočeského kraje se sídlem v Praze KHSSC 56081/2013 vydané dne 5. prosince 2013
5. Souhlas Krajského úřadu Středočeského kraje se zřízením dvou tříd pro děti s vadami řeči, č.j.0731337/2014 ze dne 15. května 2014
6. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání „Beruščin kalendář“ s platností od 1. září 2011
7. Školní řád mateřské školy č.j. 7/2012 s účinností od 2. září 2013
8. Záznam z jednání pedagogické rady ze dne 1. září 2014; zápis z pracovní porady provozních pracovníků ze dne 27. srpna 2014, záznam z porady za první pololetí bez data konání
9. Seznámení zákonných zástupců se školním řádem, školní rok 2014/2015, podpisové archy s podpisy a datem seznámení
10. Doklady o přijetí/nepřijetí k předškolnímu vzdělávání; doklady o ukončení předškolního vzdělávání na žádost zákonných zástupců, spisy dětí se zdravotním postižením, školní rok 2014/2015
11. Třídní knihy pro mateřskou školu pěti tříd, školní roky 2012/2013 až 2014/2015
12. Rozpis přímé pedagogické činnosti s platností od 1. února 2015
13. Školní matrika, školní rok 2014/2015
14. Přehled docházky dětí, školní rok 2014/2015
15. Kniha úrazů založená dne 1. února 2010
16. Personální dokumentace (doklady o dosaženém vzdělání, osvědčení ze vzdělávacích akcí, rozvržení přímé pedagogické činnosti, pracovní náplně)
17. Inspekční zpráva čj. ČŠI-589/09-02 ze dne 29. dubna 2009
18. Výkazy o mateřské škole S 1-01 a Výkazy o ředitelství škol R 13-01 k 30. září 2013, 2014 a 2015
19. Zápis z jednání s ředitelkou školy ze dne 14. května 2015
20. Závazné ukazatele rozpočtu NIV – úprava k 15. listopadu 2014, č.j. 157157/2014/KUSK ze dne 14. listopadu 2014
21. Závazné ukazatele rozpočtu NIV – úprava k 15. dubnu 2015 č. j. 051144/2015/KUSK ze dne 13. dubna 2015
22. Čtvrtletní výkaz o zaměstnancích a mzdových prostředcích v regionálním školství P 1-04 za 1. čtvrtletí 2015 odeslán 6. dubna 2015
23. Finanční vypořádání dotací poskytnutých MŠMT ze státního rozpočtu 2012 až 2014
24. Účetní závěrka k 31. prosinci 2012 až 2014

Poučení

Podle § 174 odst. 10 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na výše uvedenou adresu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Středočeském inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Renata Ležalová, školní inspektorka

Renata Ležalová v. r.

Mgr. Blanka Kloudová, školní inspektorka

Blanka Kloudová v. r.

Ing. Hana Borůvková, kontrolní pracovnice

Hana Borůvková v. r.

V Praze 1. června 2015

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Miloslava Hájková, ředitelka školy

Miloslava Hájková v. r.

V Benešově 17. června 2015